

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

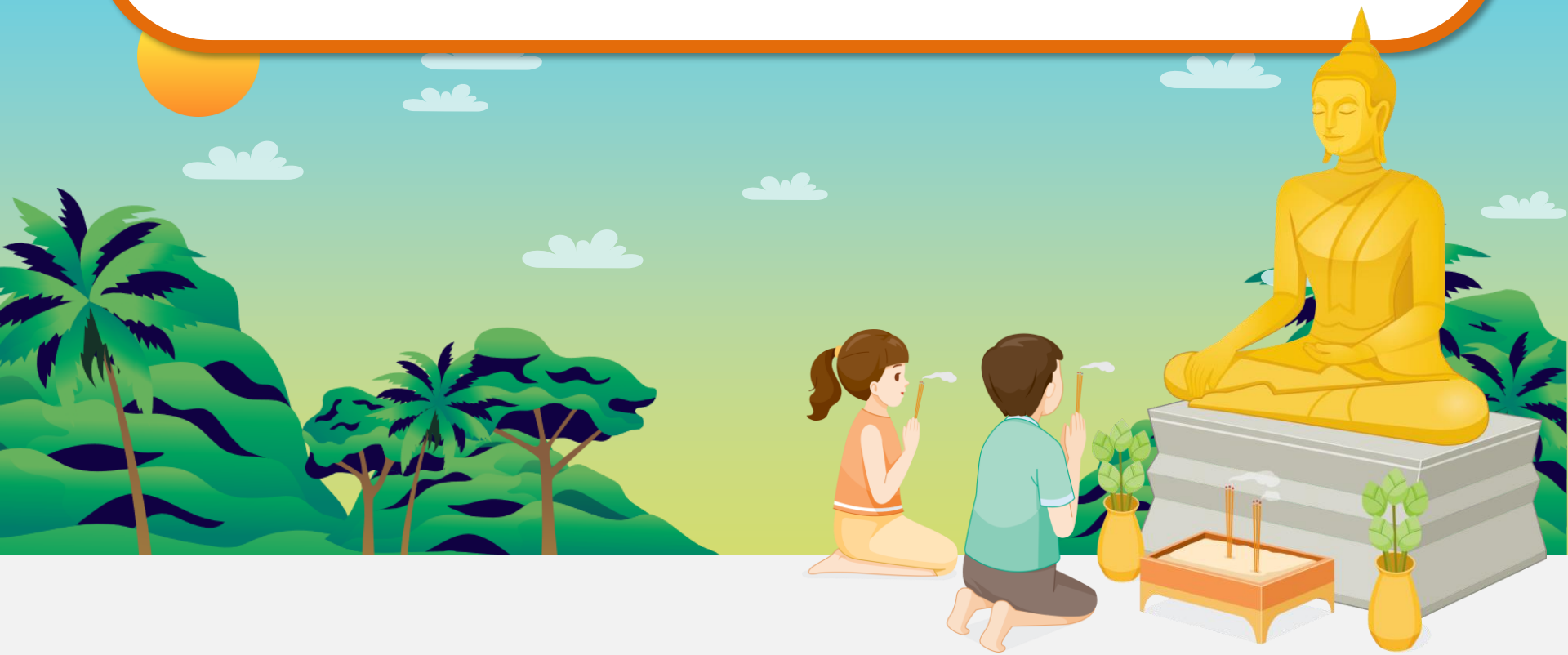
เรื่อง องค์ประกอบของพระรัตนตรัย

ครูผู้สอน ครูนจรักษ์ สุขเจริญ

ครูสุกฤณา นกเทียน

องค์ประกอบของพระรัตนตรัย

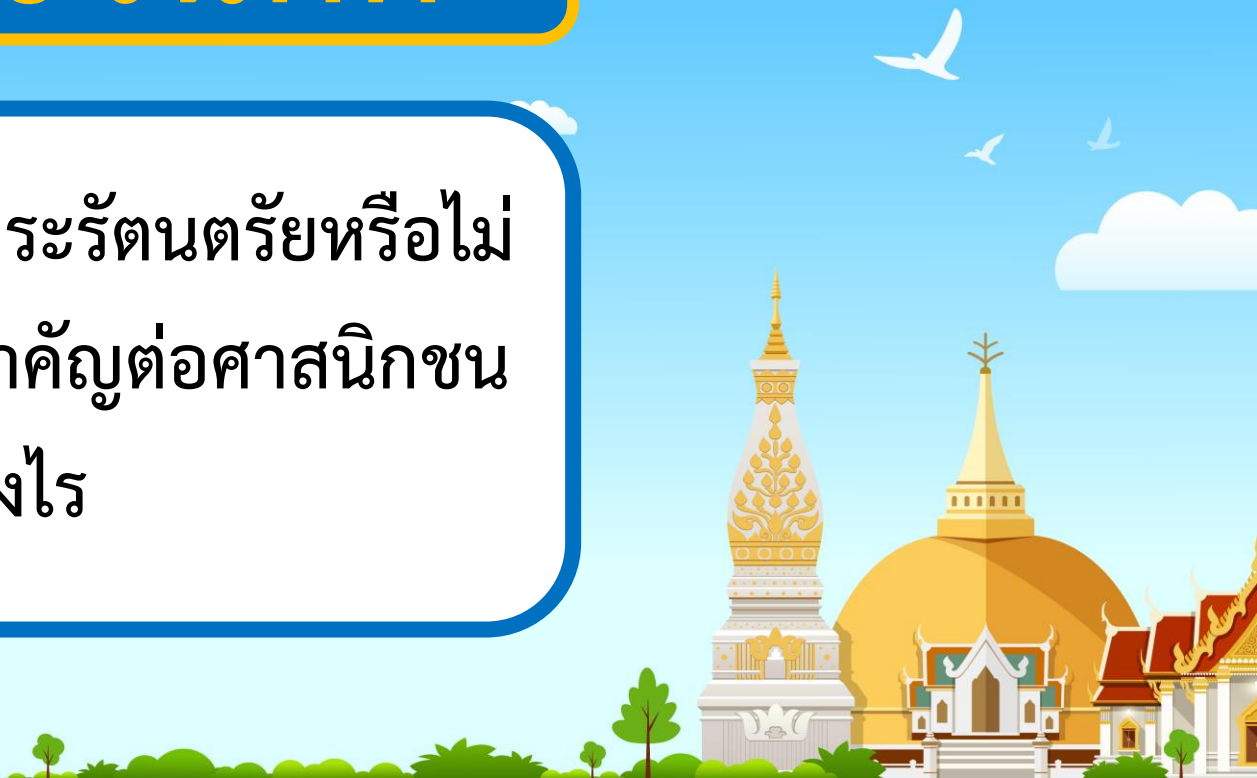

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายองค์ประกอบของพระรัตนตรัยได้
๒. วิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับพระรัตนตรัยได้
๓. ตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติต่อพระรัตนตรัยได้
อย่างถูกต้อง

คำถามชวนคิด

นักเรียนรู้จักคำว่าพระรัตนตรัยหรือไม่
และคิดว่ามีความสำคัญต่อศาสนิกชน
อย่างไร

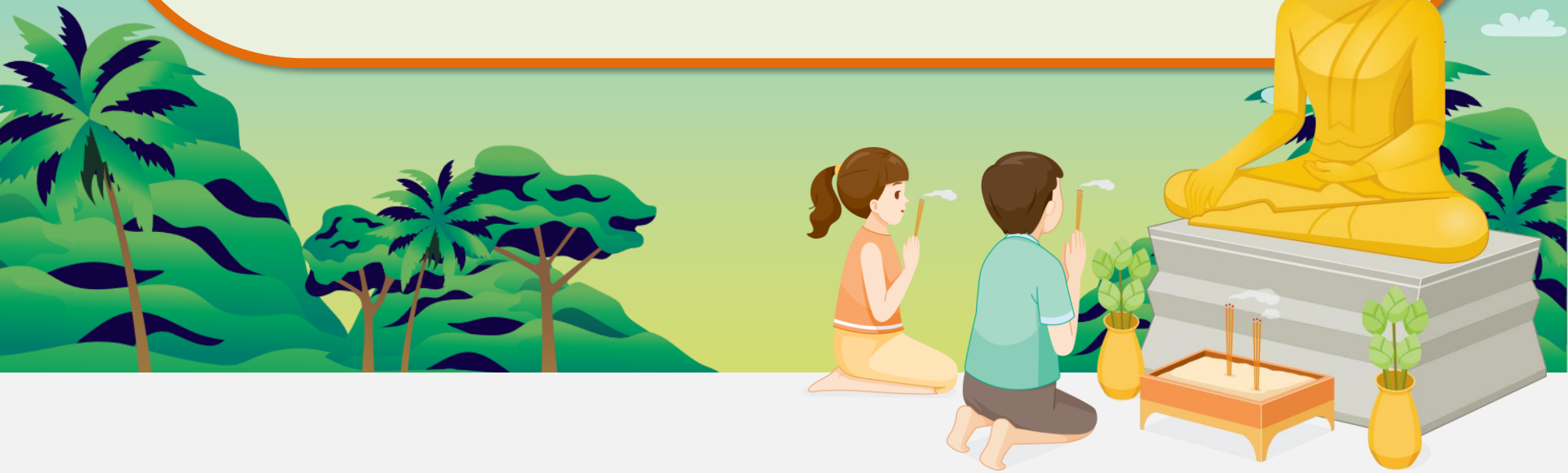

คำตอบ

รู้จัก คือพระพุทธ พระธรรม และ
พระสงฆ์ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของ
ศาสนิกชนที่นับถือศาสนาพุทธ

ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลสิ่งที่จะเรียนรู้ในวันนี้
เป็นกลุ่ม ว่าองค์ประกอบของพระรัตนตรัย
มีอะไรบ้าง

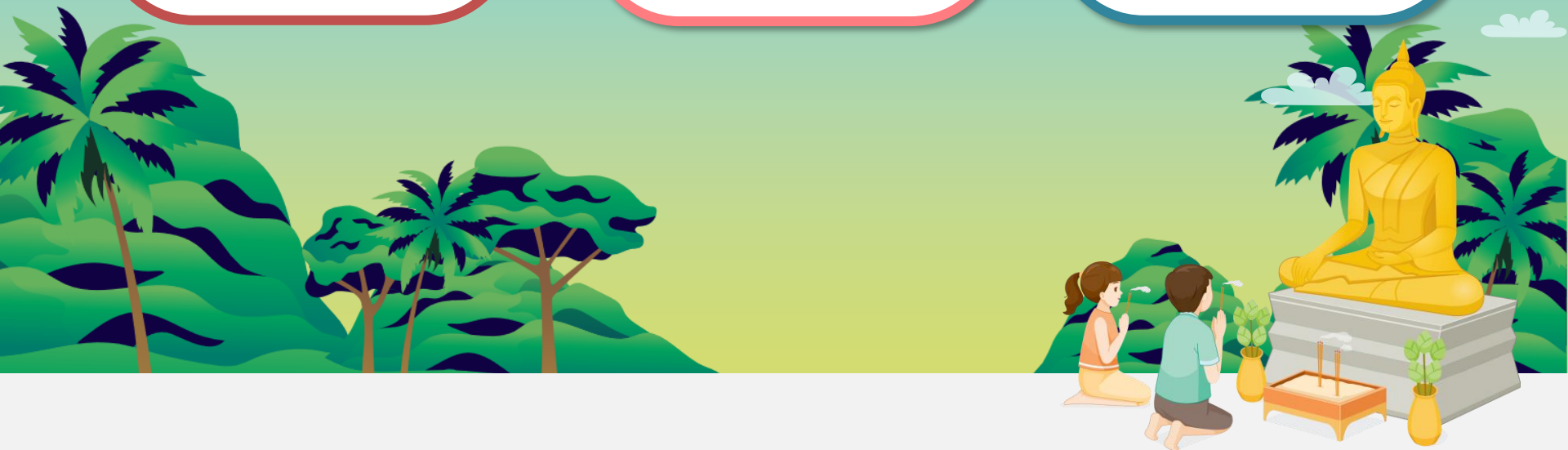

องค์ประกอบของพระรัตนตรัย มี ๓ องค์ประกอบ

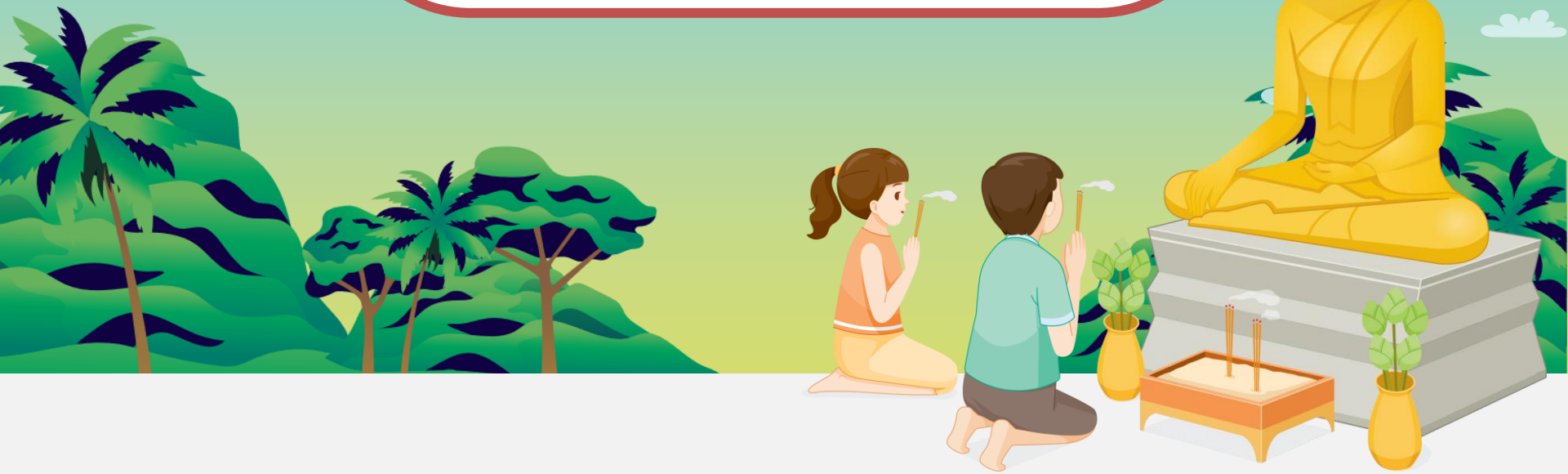
พระพุทธ

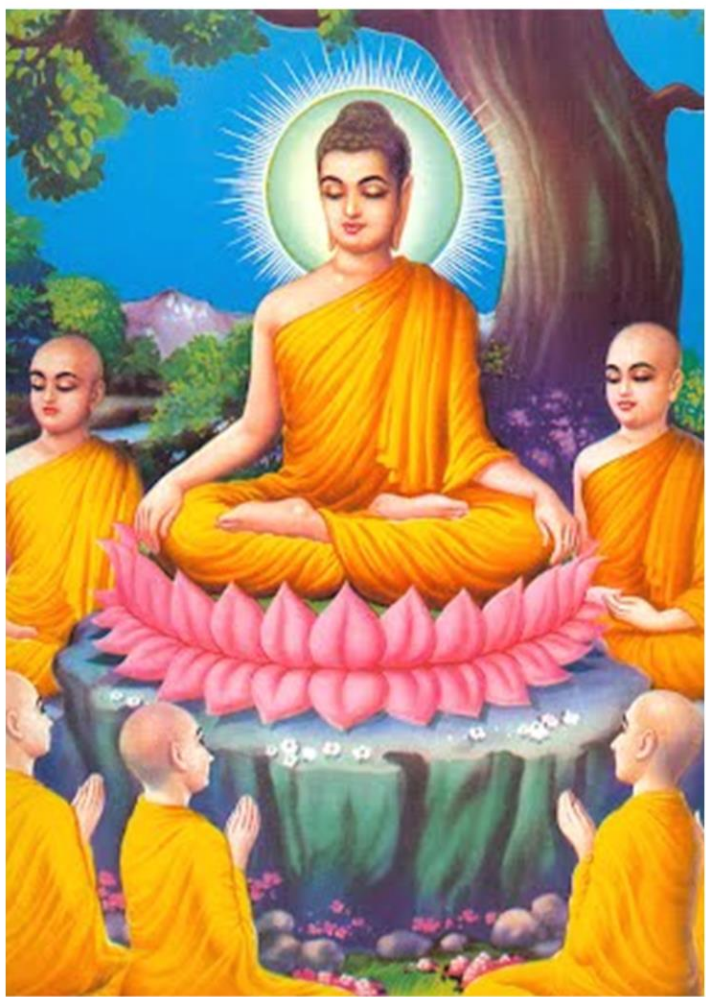
พระธรรม

พระสงฆ์

พระพุทธรูป

พระพุทธรัตนะ

พระพุทธเจ้าทรงเป็นศาสดาของ
พระพุทธศาสนา พระองค์ทรง
ประดิษฐานพระพุทธศาสนา และทรง
ทำคุณประโยชน์อย่างมากต่อชาวโลก
ในวันหนึ่ง ๆ พระองค์มีพุทธกิจที่ทรง
บำเพ็ญ ๕ ประการ ตลอดวันดังนี้

๑ . เวลาเช้า

เสด็จบิณฑบาตโปรดสัตว์

๒ . เวลาเย็น

ทรงแสดงธรรม

๓ . เวลาค่ำ

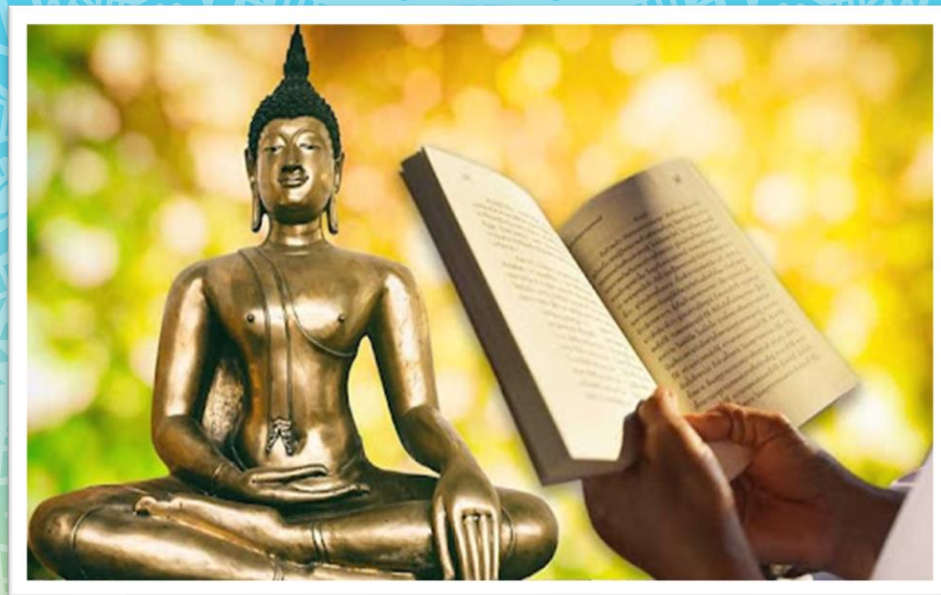
ประทานโอวาทแก่เหล่าภิกษุ

๔ . เวลาเที่ยงคืน

ทรงตอบปัญหาเทวดา

๕ . เวลาใกล้สว่าง

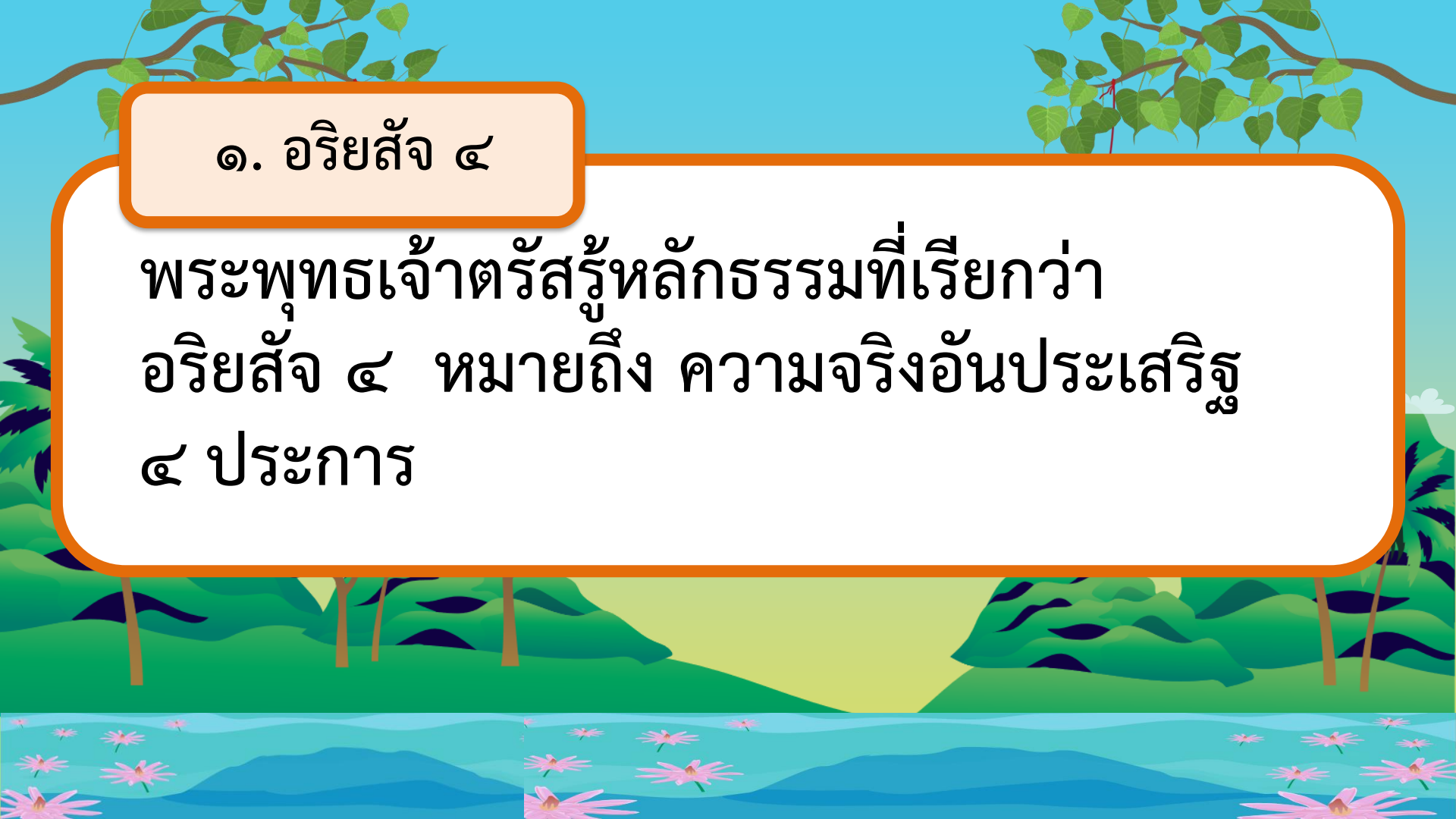
ทรงตรวจพิจารณาถึงผู้ที่
จะเสด็จไปโปรด

แหล่งที่มา : <http://dhamma.serichon.us/2021/07/26/> พระพุทธรูปกับพระธรรม-ทั้งส/

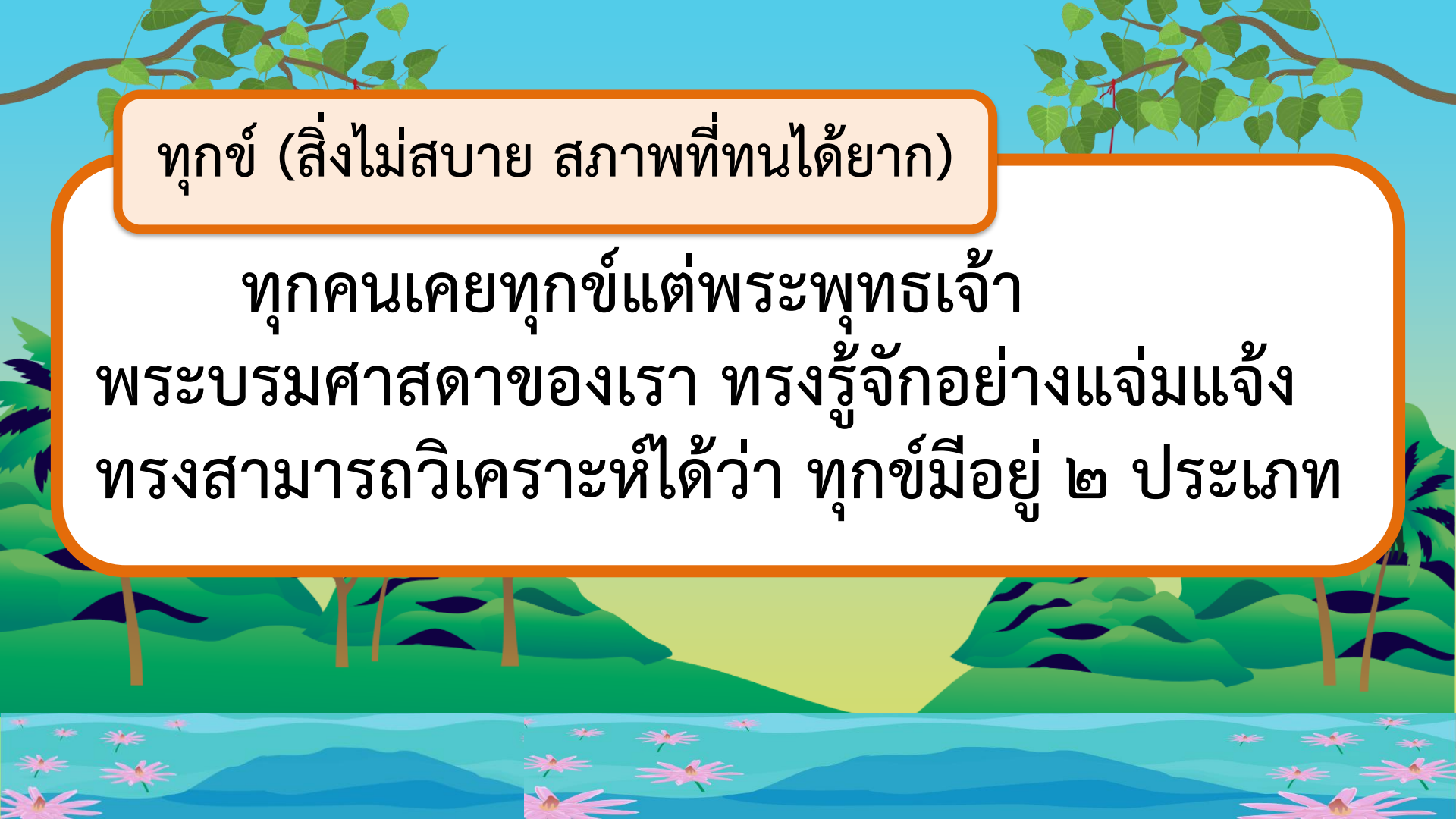
พระธรรมรัตนะ

หลักธรรมในพระพุทธศาสนามีอยู่หลากหลาย เช่น
หลักอริยสัจ ๔ และหลักกรรม

๑. อริยสัจ ๔

พระพุทธเจ้าตรัสรู้หลักธรรมที่เรียกว่า
อริยสัจ ๔ หมายถึง ความจริงอันประเสริฐ
๔ ประการ

ทุกข์ (สิ่งไม่สบาย สภาพที่ทนได้ยาก)

ทุกคนเคยทุกข์แต่พระพุทธเจ้า
พระบรมศาสดาของเรา ทรงรู้จักอย่างแจ่มแจ้ง
ทรงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ทุกข์มีอยู่ ๒ ประเภท

```
graph LR; A[ทุกซ์] --> B[ทุกซ์ประจำ]; A --> C[ทุกซ์จร];
```

ทุกซ์

ทุกซ์ประจำ

ทุกซ์จร

ทุกข์ประจำ

หรือสภาวะทุกข์

แหล่งที่มา <https://www.thaipost.net/main/detail/56392>

ความเกิดเป็นทุกข์

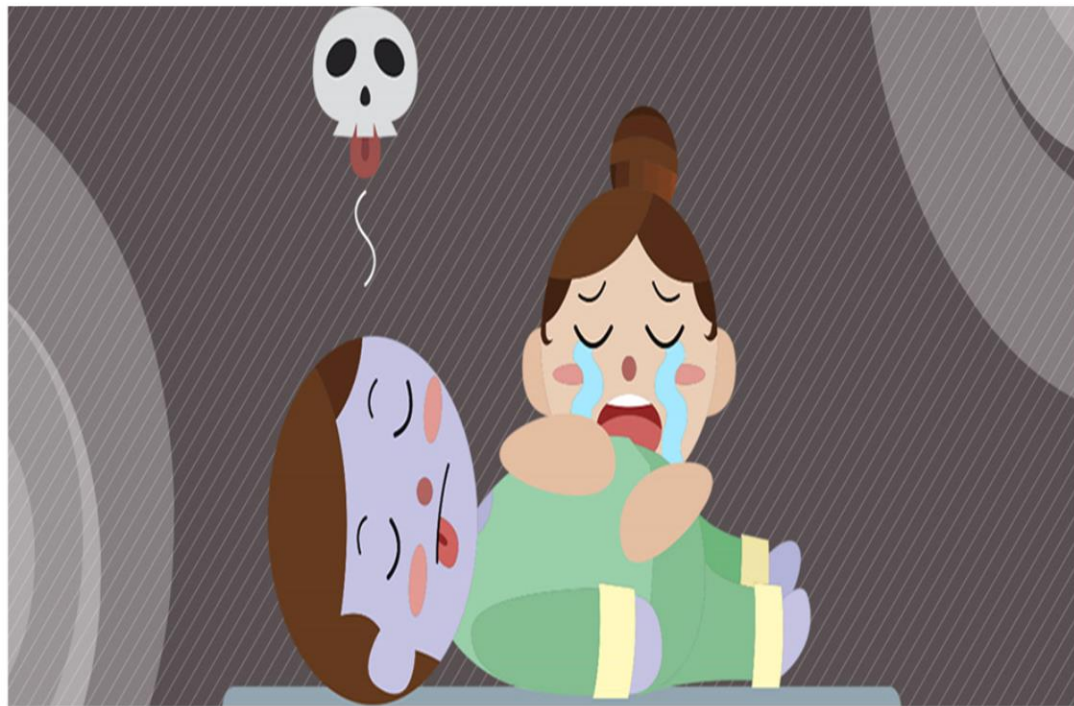
แหล่งที่มา <https://www.amarinbabyandkids.com/family/month-fortune-2562/>

ความแก่เป็นทุกข์

แหล่งที่มา <https://foodmicro2018.com/> 4-เหตุผลทำไมเราถึงต้องใจ

ความตายเป็นทุกข์

ทุกข์ประจำนี้ทุกคนต้องประสบ
ไม่มีใครหลีกเลี่ยงนี้พ้น

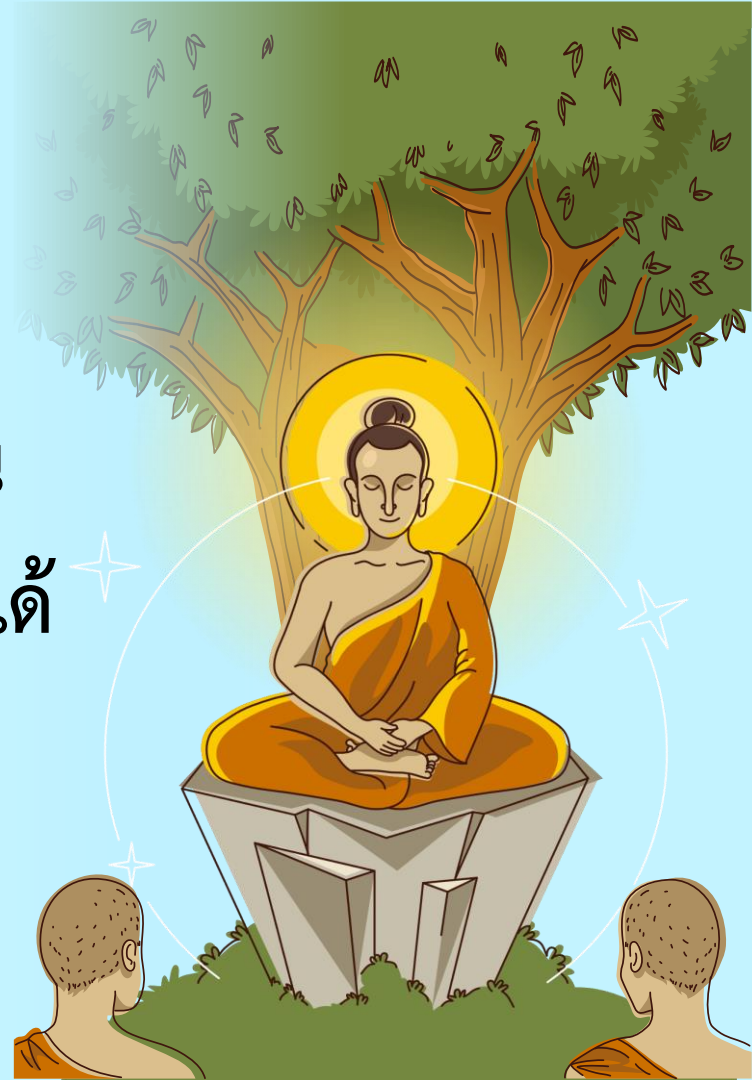

ทุกข์จร

หรือปภินกทุกข์

ทุกข์หรืออุปกิณทุกข์

ซึ่งทุกคนมีมากน้อยไม่เท่ากัน
แล้วแต่เหตุการณ์ ทุกข์จรจำแนกได้
๘ อย่าง ดังนี้

๑. ความโศกเศร้า

๒. การร้องไห้รำพัน

๓. ความไม่สบายกาย

๔. ความไม่สบายใจ

๕. การพบเห็นสิ่งที่ไม่เป็นที่รัก

๖. ความผิดหวัง

๗. การพลัดพรากจากสิ่งทีรัก

๘. ความคับแค้นใจ

สมุทัย(สาเหตุแห่งความทุกข์)

ความทุกข์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น
ย่อมเกิดจากสาเหตุ ความทุกข์เกิดจาก
ตัณหาของมนุษย์หรือความอยากมี
๓ อย่าง ดังนี้

กามตัณหา

ความอยากได้ ความอยากมี เช่น
อยากได้ของรางวัล อยากมีเงินมาก ๆ

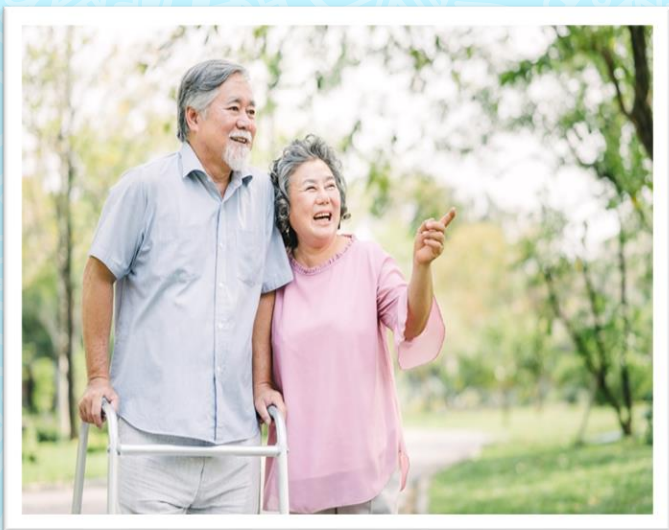
ภาวตัณหา

ความอยากเป็น เช่น
อยากเป็นนักกีฬา
อยากเป็นดารา

วิภาวดี

ความอยากที่จะไม่เป็น เช่น
อยากไม่เป็นคนแก่ อยากไม่เป็นคนป่วย

นิโรธ (ความดับทุกข์)

ความทุกข์เกิดจากสาเหตุ

ถ้ารู้เหตุแห่งความทุกข์นั้น เราก็ดับสาเหตุนั้น
ความทุกข์นั้นก็ย่อมดับไปด้วย การดับทุกข์
คือ การละกิเลสตัณหา

มรรค (ทางปฏิบัติหรือวิธีการดับทุกข์)

วิธีการหรือทางดับทุกข์
มีองค์ประกอบ ๘ ประการ

เห็นชอบ (สัมมาทิฐิ)

หมายถึง ความถูกต้อง เช่น
เห็นว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี
และปฏิบัติตนไปในทางที่ถูก

ดำริชอบ (สัมมาสังกัปปะ)

หมายถึง คิดทำในเรื่องสร้างสรรค์ดีงาม เช่น
ไม่คิดหมกหมุ่นในการพนัน การดื่มสุรา

เจรจาขอบ (สัมมาวาจา)

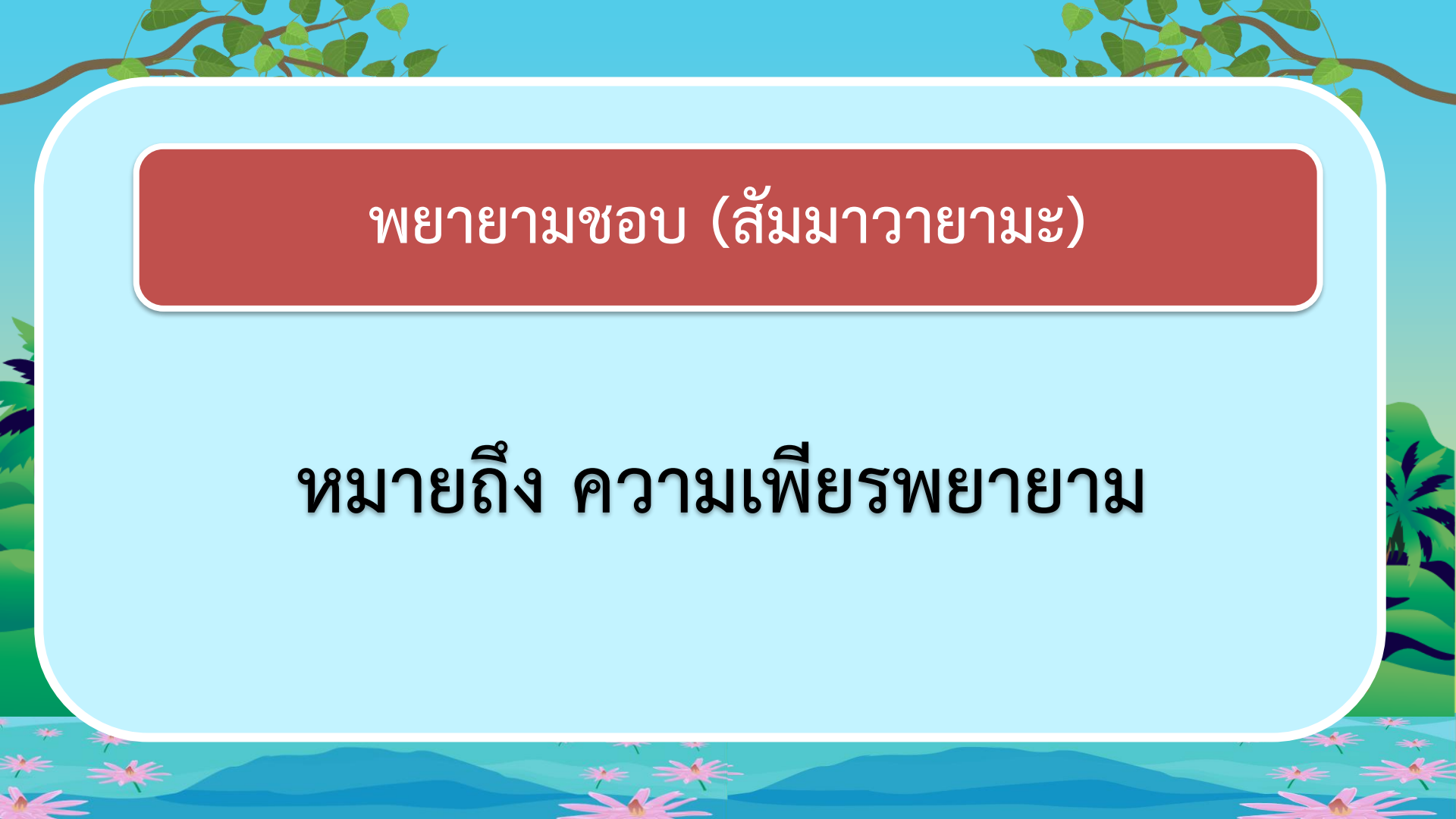
หมายถึง การพูดในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง
เว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด
พูดหยาบคาย พูดเพ้อเจ้อ

กระทำชอบ (สัมมากัมมันตะ)

หมายถึง การกระทำความ¹สิ่งต่าง ๆ โดยสุจริต
ไม่หลอกลวงโดยใช้ความสามารถของตนเอง

เลี้ยงชีพชอบ (สัมมาอาชีวะ)

หมายถึง การประกอบอาชีพ โดยสุจริต
ด้วยสติปัญญาความสามารถของตน
ไม่ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย

พยายามชอบ (ล้มมาพยายามะ)

หมายถึง ความเพียรพยายาม

ระลึกชอบ (สัมมาสติ)

หมายถึง ความมีสติระมัดระวัง ไม่หลงลืม
รู้ตัวอยู่ตลอดเวลาที่เราทำอะไร

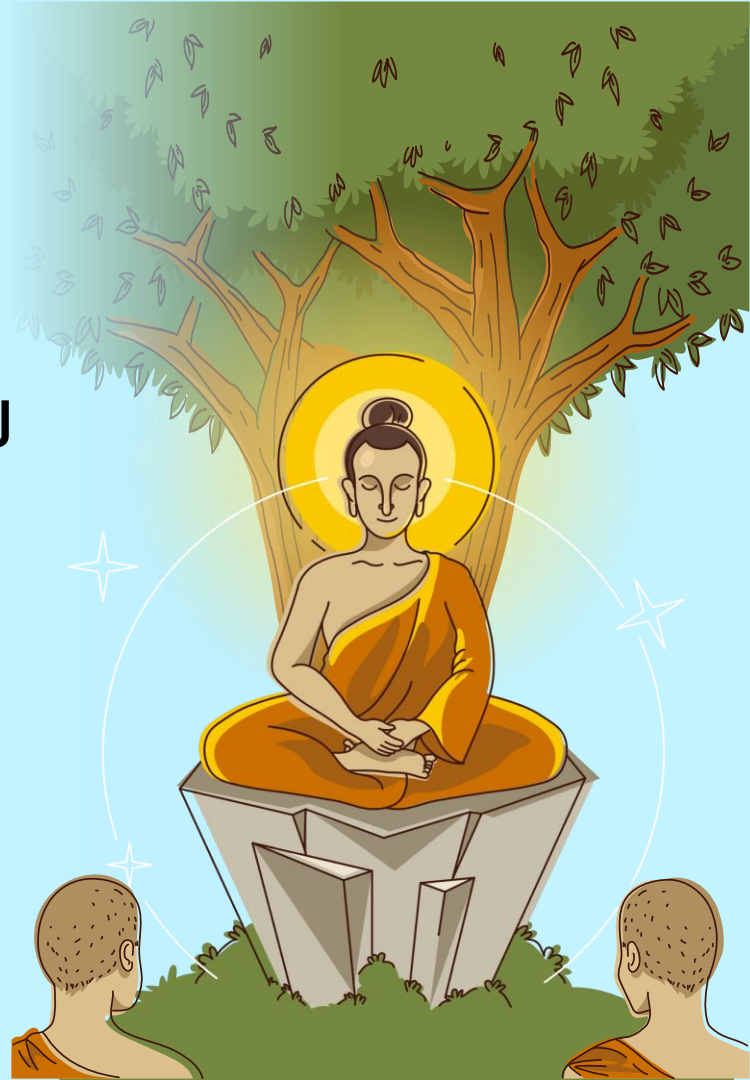
ตั้งจิตมั่นชอบ (สัมมาสมาธิ)

หมายถึง การฝึกหัดให้จิตสงบ
มีสมาธิตั้งมั่น

๒. หลักกรรม

กรรม หมายถึง การกระทำด้วย
ความตั้งใจหรือ เรียกว่า เจตนา
ไม่ว่าจะเป็นการกระทำทางกาย
วาจา และใจ ประเภทของกรรม
มี ๒ ประการ

กุศลกรรม
(กรรมดี)

ได้แก่ การทำความดี

อกุศลกรรม
(กรรมชั่ว)

ได้แก่ การกระทำในสิ่งชั่ว

พระสงฆ์

พระสงฆ์ หรือ สังฆรัตนะ
คือ หมู่สาวกผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
ตามหลักธรรมคำสอนของ
พระพุทธเจ้า ประกอบไปด้วยภิกษุ
ภิกษุณี และสามเณร มีความสำคัญ
คือเป็นผู้เผยแผ่คำสั่งสอนของ
พระพุทธองค์สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

คำถามชวนคิด

จากการศึกษาองค์ประกอบของ
พระรัตนตรัยทั้งสามประการ
นักเรียนคิดว่าข้อใดสำคัญที่สุด

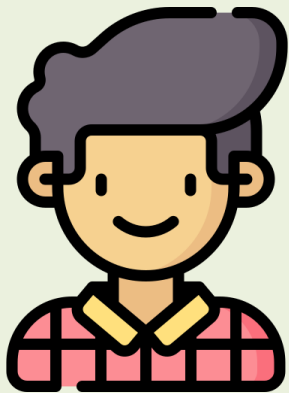
คำตอบ

ทุกข้อล้วนมีความสำคัญต่อกันและกัน

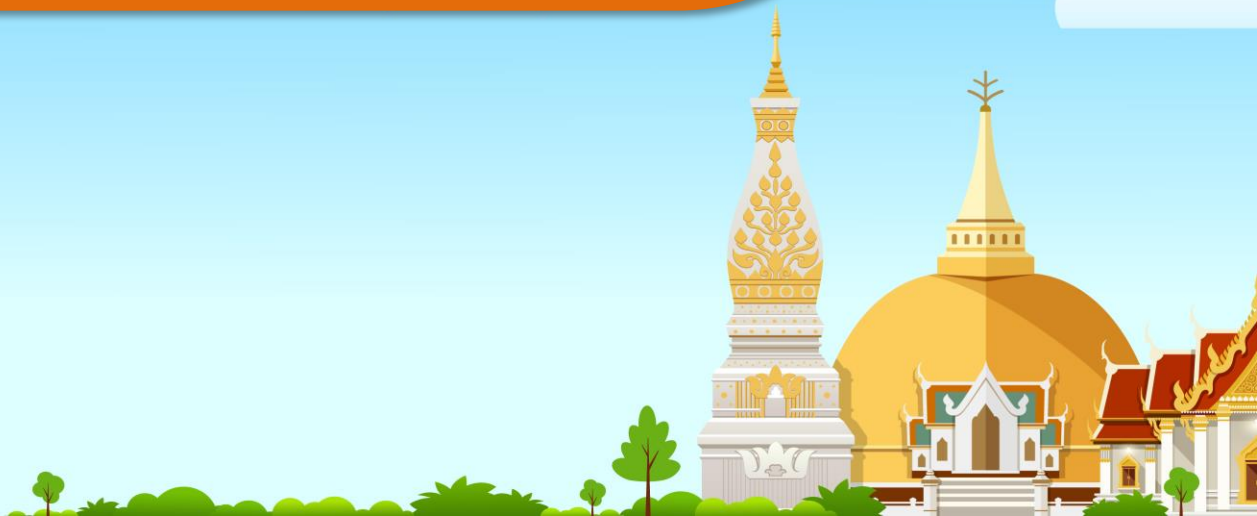
เพราะพระพุทธศาสนาจะขาด

องค์ประกอบข้อหนึ่งข้อใดไปไม่ได้

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑

เรื่อง องค์ประกอบของพระรัตนตรัย

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

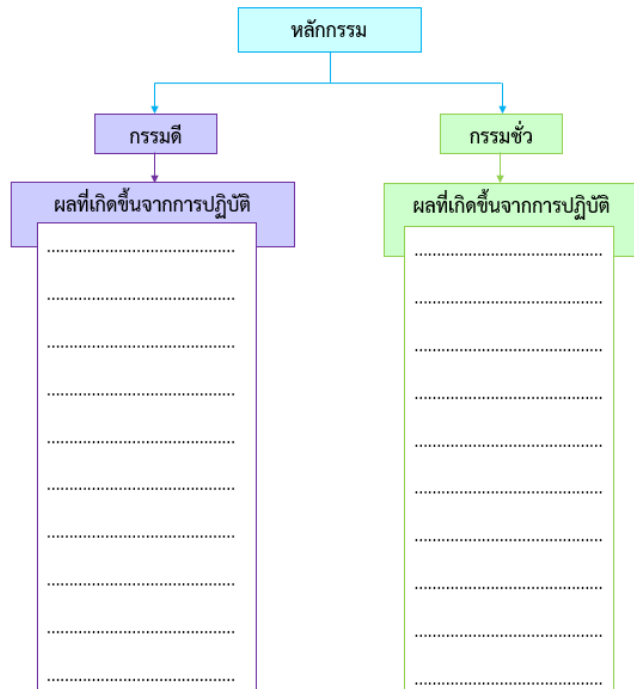
ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑
เรื่อง องค์ประกอบของ
พระรัตนตรัย

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑
เรื่อง องค์ประกอบของพระรัตนตรัย
๒. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตาม
ความเหมาะสม

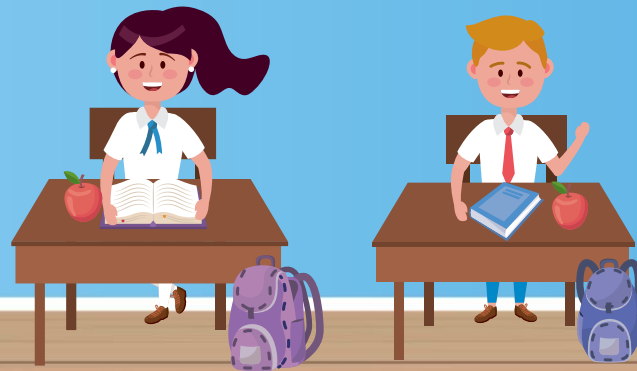
ใบงานที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบของพระรัตนตรัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบของพระรัตนตรัย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัส ส๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

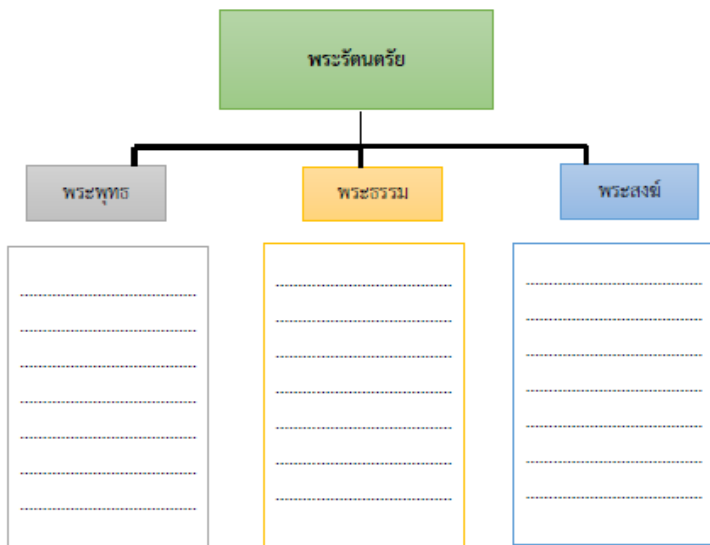
คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑

พระรัตนตรัยมีความสำคัญอย่างไรต่อการดำเนินชีวิต

ตอบ

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑

หลักกรรม

กรรมดี

ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

กรรมชั่ว

ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

พระรัตนตรัย

พระพุทธ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

พระธรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

พระสงฆ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

หลักกรรม

กรรมดี

ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

มีความสุข
สงบร่มเย็น

กรรมชั่ว

ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

มีแต่ความทุกข์
ความเดือดร้อน

พระรัตนตรัย

พระพุทธ

พระพุทธเจ้าทรง
เป็นศาสดาของ
พระพุทธศาสนา
พระองค์ทรง
ประดิษฐาน
พระพุทธศาสนา
อย่างมั่นคง

พระธรรม

คำสั่งสอนของ
พระพุทธเจ้า มี
ลักษณะอันประเสริฐ
ล้ำเลิศหลายประการ
เพราะทรงสอนให้รู้ยิ่ง
เห็นจริงในสิ่งที่ควรรู้
เห็น ทรงสอนอย่างมี
เหตุผล

พระสงฆ์

พระสงฆ์เป็นผู้สืบทอด
พระธรรมและ
ประพฤติปฏิบัติตาม
คำสั่งสอนของ
พระพุทธเจ้า

สรุปบทเรียน

พระรัตนตรัย ประกอบไปด้วย พระพุทธรัตนะ
พระธรรมรัตนะ และพระสังฆรัตนะ จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไป
มิได้ เพราะทุกข้อล้วนมีความสำคัญซึ่งกันและกัน
เราควรปฏิบัติต่อพระรัตนตรัยด้วยความเคารพ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พระรัตนตรัยกับศรัทธา ๔

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๒

เรื่อง พระรัตนตรัยกับศรัทธา ๔

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

